

Per Enarsson
Enhetschef
Telefon 08-508 28 944
per.enarsson@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

GENOMFÖRANDET AV ÖVERSVÄMNINGSDIREKTIVET

Remiss från Kommunstyrelsen, Rotel II (Dnr: 307-273/2009)

Förslag till beslut

- 1 Godkänna förvaltningens svar på remissen.
- 2 Justera beslutet omedelbart.

Gunnar Söderholm

Gustaf Landahl

Sammanfattning

Förvaltningen delar utredningens slutsatser att föreslagen förordning väl överensstämmer med de formella kraven i EU:s översvämningsdirektiv. Samverkan mellan kommunen och centrala myndigheter är nödvändig för uppnå översvämningsdirektivets syfte.

Bakgrund

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått Genomförandet av översvämningsdirektivet på remiss från kommunstyrelsen för yttrande senast 14 april 2009. Även Stadsbyggnadsnämnden, Storstockholms Brandförsvär, m fl har fått ärendet för yttrande.

Räddningsverket, numera Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har på regeringens uppdrag utarbetat ett förslag hur EU:s översvämningsdirektiv kan genomföras i Sverige.

I förslaget ingår att redovisa de organisatoriska, finansiella och författningsmässiga konsekvenserna för landet. Översvämningsdirektivet tar utgångspunkt i osäkerheter vad gäller översvämningsrisker för ett framtida samhälle med ett förändrat klimat och sätter människan och ekonomisk verksamhet i fokus. I förarbetena till direktivet pekas risker ut

för bl a direkta dödsfall, skador på egendom och på miljön. Direktivet anger att översvämningar som naturfenomen inte kan styras, men att mänskliga verksamheter såsom såväl befintlig som kommande bebyggelse samt minskning av vattenhållningsförmåga vid markanvändning, i kombination med klimatförändringar, påverkar effekterna av översvämningar.

Direktivet är uppbyggt utifrån en process som omfattar analys, åtgärder och uppföljning. Arbetsformer och instrument för processen skall tas fram stegvis till senast 2015. Målen för hantering av översvämningsrisker är att dessa skall beslutas av medlemsstaterna själva och baseras på lokala och regionala förhållanden. Nära samverkan förutsätts mellan ramdirektivet för vatten och översvämningsdirektivet.

Förslaget på hur EU direktivet kan genomföras innebär sammanfattningsvis

- att MSB, som central myndighet, tar fram underlag och gör preliminära bedömningar av översvämningsrisker och fastställer vilka områden som anses ha betydande risker. Kartor tas fram över sådana områden utifrån olika klimatscenarier.
- Vattenmyndigheterna i respektive vattendistrikt, vilket utgörs av fem länsstyrelser, tar i samarbete med övriga berörda länsstyrelser fram kartor med översvämningsrisker som visar möjliga ogynnsamma följder.
- Den länsstyrelse som berörs av ett översvämningshotat område utarbetar och fastställer s k riskhanteringsplaner som hanterar översvämningsriskerna. Detta sker i samråd med berörd vattenmyndighet.
- Förslag till närmare tillämpningsföreskrifter för direktivet föreslås hanteras av MSB, som också svarar för rapportering till EU kommissionen.

Ovanstående förslag som reglerar uppgifts- och ansvarsfördelning på statliga myndigheter föreslås tydliggöras i en ny Översvämningsförordning. Detta kan enligt utredningen anses tillräckligt för att reglera de *formella krav* som EU:s översvämningsdirektiv innehåller om medlemsstaternas skyldigheter.

Utredningen slår dock fast att det i praktiken är kommunerna som svarar för stora delar av de faktiska åtgärder som kan och bör vidtas för att förebygga översvämningar och skador från dessa samt de räddningsinsatser och den krishantering som behövs vid omfattande översvämningar. Kommunernas medverkan är enligt utredningen en nödvändig förutsättning för att nå direktivets syfte. Olika vägar och ambitioner i en sådan reglering av kommunernas arbete med översvämningar har därför övervägts i arbetet.

I Lagen för skydd mot olyckor (LSO) och dess förordning har övervägts att föra in ett krav att kommunen ska upprätta planer för räddningsinsatser för att begränsa följderna av översvämningar inom översvämningshotade områden. Vidare har övervägts att 1§ LSO får en ny lydelse "*För att skydda människors liv och hälsa samt egendom och miljön ska kommunen, utan att andras ansvar inskränks, se till att åtgärder vidtas för att förebygga*

olyckor och skador till följd av olyckor". PBL-kravet att ta hänsyn till bl a översvämningsrisker i fysisk planering anses tillräcklig. För miljöbalkens bestämmelser om vattenverksamhet och vattenreglering hänvisas till miljöbalkskommitténs slutsatser och någon omedelbar justering av dessa bestämmelser anses inte nödvändig.

Mot bakgrund av att direktivets krav på införlivande i nationell lagstiftning senast den 26 november 2009 föreslås att en rimlig strategi för rättslig reglering är att utgå från befintlig lagstiftning och endast komplettera med en översvämningsförordning.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen delar utredningens slutsatser att föreslagen förordning väl överensstämmer med de formella kraven i EU:s översvämningsdirektiv. Förordningen reglerar uppgifterna med att göra preliminära bedömningar, fastställande av områden med betydande översvämningsrisker, utarbetande av kartor över översvämningshotade områden respektive risker och riskhanteringsplaner på regional nivå.

Stockholm stad har tillsatt en förvaltningsövergripande styrgrupp för att hantera frågor om stadens risker och sårbarhet. En av de frågor som behandlas är effekter av kommande klimatförändringar. Ett annat arbete som pågår är ett omfattande utredningsarbete för att möjliggöra en ökad avbördning från Mälaren vid bland annat Söderström (Slussen). Staden har i samband med slutbetänkandet av klimat- och sårbarhetsutredningen (SOU 2007:60) påtalat att det är viktigt att en förhandlingsman utses av regeringen utan dröjsmål för att få till en lösning av finansieringsfrågan rörande ökad avbördning från Mälaren. Regeringen har ännu inte tillsatt någon förhandlingsman.

Förvaltningen anser att staden i huvudsak har en beredskap för att hantera översvämningsfrågorna och att nuvarande lagstiftning på ett tillfredställande sätt tillgodoser kraven att hantera översvämningsrisker i kommunerna. Förvaltningen förutsätter dock att vattenmyndigheter och länsstyrelser vid framtagande av kartmaterial och riskhanteringsplaner gör detta i nära samråd med berörda kommuner.

Förvaltningen delar därför utredningens slutsats att en eventuell förändring av lagen om skydd mot olyckor och kanske lagen om extraordinära händelser lämpligen bör ske i samband med en större översyn av lagarna efter en utvärdering och utredning av de samma.

Förvaltningen tillstyrker utredningens förslag.

Slut

Bilagor

Bilaga 1: Remissförslag av genomförandet av översvämningsdirektivet